

Länsstyrelsen
Värmland

YTTRANDE

1(4)

Datum:
20230427

Beteckning
706-3922-2023

Er beteckning:
Ju2022/03613

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Vägar för ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Länsstyrelsen Värmland (fortsättningsvis Länsstyrelsen) avger härmed yttrande om delbetänkandet *Vägar för ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga* (SOU 2022:67). Länsstyrelsen väljer att i huvudsak kommentera de delar av förslaget där Länsstyrelsen har avvikande åsikter med argument för dessa.

Sammanfattning

Länsstyrelsen vill belysa ett antal aspekter som myndigheten anser vara viktiga att beakta i Trygghetsberedningens fortsatta arbete:

- Trygghetsberedningen föreslår flera nya uppdrag till nationella myndigheter för att förebygga barn och ungas involvering i gängkriminalitet samt våld i barn och ungas nära relationer, Länsstyrelsen bedömer att dessa uppdrag bör inkluderas i redan etablerade strukturer för det vålds- och brottsförebyggande arbetet.
- Länsstyrelsen avstyrker betänkandets förslag om ett inriktningsdokument och särskild organisation för arbete i särskilt utsatta områden och vill belysa vikten av att förebyggande arbete bedrivs på alla preventionsnivåer (universell, selektiv och indikerad nivå) för att stärka skyddsfaktorer och minimera riskfaktorer hos barn och unga i hela landet.
- Trygghetsberedningen föreslår att lämplig myndighet får i uppdrag att sprida kunskap om våld i barn och ungas nära relationer. Länsstyrelsen vill understryka vikten att ett sådant uppdrag tar hänsyn till det befintliga arbetet som gjorts på området och särskilt beaktar det arbete som civilsamhällesorganisationer redan idag bedriver.

Länsstyrelsen Värmlands synpunkter på delbetänkandets förslag

Länsstyrelsen välkomnar att beredningen lyfter skyddsfaktorer (stöd till föräldrar, förskola, fullgjord skolgång och meningsfull fritid) som centrala för att förebygga barn och ungas involvering i gängkriminalitet samt våld i barn och ungas nära relationer och vill belysa vikten av att detta arbete bedrivs i hela landet och kommer alla barn och unga till del.

Trygghetsberedningen föreslår i sitt delbetänkande *Vägar till ett tryggare samhälle – kraftsamling för barn och unga* att flera nya uppdrag ges till nationella myndigheter. Länsstyrelsen anser att en etablerad stödstruktur finns för det vålds- och brottsförebyggande arbetet mellan nationell, regional och lokal nivå och att nya uppdrag kan inkluderas i redan etablerade strukturer. I flera kommuner finns sedan tidigare en etablerad struktur och organisation för förebyggande arbete. Länsstyrelsen ser positivt på den samordning av förbyggande arbete som finns lokalt och önskar att nya uppdrag gör det möjligt att vidareutveckla och stärka en redan befintlig strukturen. Vidare vill Länsstyrelsen lyfta vikten av likvärdighet och jämn fördelning av resurser mellan samhällsnivåer (nationell, regional och lokal nivå) samt mellan kommuner.

Länsstyrelsen noterar att utredningen *En uppväxt fri från våld (SOU 2022:70)* i sitt betänkande till viss del överlappar med de delar som behandlas i *Vägar till ett tryggare samhälle – kraftsamling för barn och unga*. Länsstyrelsen ser att bedömningarna avseende användning samt förstärkning av etablerade stödstrukturer för arbetet gäller genomförandet av de framtida utredningsförslagen från båda utredningarna.

Barns och ungas involvering i gängkriminalitet

Länsstyrelsen delar beredningens uppfattning om att det inte är acceptabelt att barn och unga växer upp i miljöer där skjutningar och gängkriminalitet tillhör vardagen. Värmland har i dagsläget inget område som Polismyndigheten bedömer som särskilt utsatt, Länsstyrelsen vill dock poängtera vikten av att främjande och förebyggande arbete bedrivs på alla preventionsnivåer (universell, selektiv och indikerad nivå) i hela landet. Länsstyrelsen bedömer att nya inriktningsdokument och strategier på nationell nivå riskerar att skapa parallella processer och en ökad administrativ arbetsbörda för den regionala och lokala nivån. För att underlätta och stödja arbetet i mindre kommuner och säkerställa att insatser når barn och unga bör nationell och regional nivå ta hänsyn till detta.

Trygghetsberedningen lyfter i sitt betänkande vikten av att i det fortsatta utvecklings- och reformarbetet ta hänsyn till initiativ som redan tagits och det omfattande arbete som redan bedrivs inom de områden som beredningen uppmärksammar (8.1 Inledning), med detta som bakgrund vill Länsstyrelsen lyfta vikten av att etablerade stödstrukturer som finns nationellt och regionalt används. Länsstyrelsen avstyrker därmed beredningens förslag om ett inriktningsdokument för arbetet (8.3.2 En tydlig inriktning för arbetet) samt

förslaget om en särskild organisation för arbetet (8.3.3 En särskild organisation för arbetet).

En tydlig inriktning för arbetet

Länsstyrelsen noterar att de åtta områden som beredningen lyfter som centrala i ett inriktningsdokument för att förebygga barn och ungas involvering i gängkriminalitet är viktiga delar i det brottsförebyggande arbetet. Länsstyrelsen anser dock att dessa insatser bör komma alla barn och unga till del och därför inte bör samlas i ett separat inriktningsdokument med särskilt fokus på de områden som Polismyndigheten bedömer som särskilt utsatta. Länsstyrelsen noterar att till exempel Polismyndigheten redan allokerar stora resurser till dessa områden och ser att det vore olyckligt om även andra statliga myndigheter fokuserar mer på dessa områden än andra – med risk för att inte stötta övriga områden tillräckligt.

En särskild organisation för arbetet

Länsstyrelsen anser att den befintliga strukturen för det brottsförebyggande arbetet, som nu i och med lagen om kommunalt ansvar för brottsförebyggande arbete stärks ytterligare, fyller den funktion som Trygghetsberedningen beskriver i betänkandet och avstyrker därför förslaget om en särskild organisation för att förebygga barn och ungas involvering i gängkriminalitet.

Våld i barn och ungas nära relationer

Länsstyrelsen delar beredningens förslag att en lämplig myndighet får i uppdrag att sprida kunskap om våld i barn och ungas nära relationer samt att civilsamhällesaktörer och barn och unga göras delaktiga i processen. Då flera nationella myndigheter har eller har haft uppdrag inom området anser Länsstyrelsen att samordning genom en myndighet ger goda förutsättningar för ett samlat grepp inom området.

Länsstyrelsen noterar att beredningen även föreslår att regeringen ger ett uppdrag till Socialstyrelsen att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder de som utsatts för våld i barn och ungas nära relationer.

Länsstyrelsen vill belysa vikten av att även detta uppdrag samordnas och tydliggörs i relation till att en lämplig myndighet får i uppdrag att sprida kunskap om våld i barn och ungas nära relationer.

Länsstyrelsen vill poängtera vikten av att den nationella kampanjen *svartsjuka är inte romantiskt* och dess landningssida www.svartsjukaarinteromantiskt.se samt ungarelationer.se ombesörjer flera delar av det kampanjarbete som beredningen föreslår. En myndighet som får ansvar för att samordna arbetet bör därför också ta hänsyn till det befintliga arbetet som gjorts inom området och särskilt beakta det arbete som civilsamhällesorganisationer redan idag bedriver på området.

I detta ärende har Landshövding Georg Andréén beslutat. Samordnare för brottsförebyggande arbete Karin Lidén har varit föredragande. I handläggningen har också utvecklingsledare Neslihan Erdis, jurist Göran Wirdéus, enhetschef Beatrice Högå, avdelningschef Marcus Wihk och länsråd Emma Spak deltagit.